

Diktát

Svet rozprávok je čarovný. Ožívajú v ňom rôzne bytosti. Tajomné víly tancovali pri mesačnom svite. Veselí trpaslíci zmiznú a zas sa objavia. Zlatá rybka splnila rybárovi tri želania. Zázračný prútik tiež priniesol bystrému mládencovi a jeho vychudnutej kobyly šťastie. Divotvorný hrnček nasýtil hladné siroty. Vyparadení pytači pyšnej princeznej by chceli získať truhlicu rýdzeho zlata. Iba dobrý úmysel býva odmenený. Dobro tak vždy zvíťazí nad zlom.

Hodnotenie diktátu :

0 ch 10 b

1 ch 9 b

2 ch 8 b

3 ch 7 b

4 ch 6 b

5 ch 5 b

6 ch 4 b

7 ch 3 b

Max. počet bodov za diktát : **10 b**

8 ch 2 b

Max. počet bodov za test : **40 b**

9 ch 1 b

Spolu : **50 b**

10 ch a viac 0 b

Gymnázium Pierra de Coubertina Piešťany

Písomná skúška zo slovenského jazyka a literatúry

(8-ročné štúdium)

Úlohy :

Ukážka č.1

Všetko nejlepší, pán Janovic!

Typ podujatia : súťaž pre deti

Čas a miesto konania : 1.1. 2017 – 12.3. 2017 Mestská knižnica mesta Piešťany

Usporiadateľ : Mestská knižnica mesta Piešťany

Popis : Výtvarná súťaž pre žiakov základných škôl, špeciálnych škôl a ZUŠ pri príležitosti 80. výročia narodenia spisovateľa Tomáša Janovica

Téma súťaže : ľubovoľnou výtvarnou technikou stvárniť obľúbený príbeh alebo básničku T. Janovica

1. Označ (zakrúžkuj) tvrdenie, ktoré z ukážky č. 1 vyplýva :

- a) Ide o blahoprajnú pohľadnicu. c) Ide o vyhlásenie súťaže.
b) Ide o besedu s Tomášom Janovicom. d) Ide o prihlášku do súťaže.

2. Označ (zakrúžkuj) tvrdenie, ktoré z ukážky č. 1 nevyplýva :

- a) Usporiadateľom je Tomáš Janovic.
b) Výtvarný príspevok treba odovzdať do 12. 3. 2017.
c) Žiaci umeleckých škôl sa tiež môžu zúčastniť.
d) Cieľom je osláviť tvorbu Tomáša Janovica.

3. Vypíš z ukážky č. 1 podstatné meno, ktoré skloňujeme podľa vzoru :

- a) žena : _____ c) dlaň : _____
b) ulica : _____ d) kosť : _____

4. Čo text pohľadnice nemusí obsahovať ?

- a) adresu adresáta c) tvary zámen Ty/Vy s veľkým písmenom
b) adresu odosielateľa d) podpis odosielateľa

5. Urč druh vety v názve ukážky podľa obsahu a uveď druh jej melódie :

veta: _____ melódia: _____

Ukážka č. 2

Aprílové správy :

Na nič sa tak vodníci netešia ako na aprílové dažde. Nachytajú si vody do všetkých možných nádrží. Keď sa im zachce, robia potopy alebo gejzíry. Pomocou bleskového lasa priťahujú zatúlané oblaky, aby ich vyžmýkali do poslednej kvapky. Robia to pomocou oblakostroja. Do Afriky posielajú plne naložené cisternové vlaky. Na Sahare musia žiť vodníci pod zemou v suchých korytách riek. Niektorí samotári obsadili artézske studne. Nachytajú síce karavány dušičiek, ale majú problémy s udrжанím predpísanej vlhkosti svojich mokrých frakov. Bez pomoci našich vodníkov by bol s nimi koniec.

6. Ukážka č. 2 predstavuje :

- a) správu z novin b) odborný text c) rozprávku d) nonsens

7. Cieľom ukážky č. 2 je : a) pobaviť b) informovať c) poučiť d) vysvetliť problém

8. Vypíš z radu slov to, ktoré vzniklo odlišným slovotvorným postupom ako ostatné.
vodníci, oblakostroj, samotári, dušičky, vlhkosť - _____

9. Uved' pád a vzor nasledujúcich podstatných mien :

- a) na dažde - _____ c) vlakmi - _____

- b) bez vodníkov - _____

10. Z poslednej vety ukážky č. 2 vypíš všetky neohybné slovné druhy :

11. Slovo *frak* v ukážke znamená : a) oblak b) oblek c) klobúk d) topánka

12. Kľúčové slovo ukážky je : a) potopa b) nádrž c) voda d) kvapka

13. Vypíš z ukážky č. 2 akostné prídavné meno a urč jeho vzor :

14. Vypíš z ukážky č. 2 zdobneninu : _____

15. Ktoré z nasledujúcich slov má 2 slabiky ?

- a) nádrž b) artézske c) gejzíry d) vlhkosť

Ukážka č. 3

Svetobežník

Kocúr v čižmách nie je svätý,
lebo mu čas hriechne letí,
na všetko je zvedavý –
na soby i na ťavy,
ležanie ho nebaví.
Veď je ešte toľko kútov,
do ktorých chce nazrieť s chuťou.
Prejde Paríž, Londýn, Berlín,
rozlúči sa s Oklahomou
a už letí zase domov,
pretože je synom verným.

16. Ukážka č. 3 je :

- a) rozprávka b) legenda c) báseň d) hádanka

17. Podčiarknuté slová v ukážke č. 3 majú veľké začiatkové písmená, pretože sú to podstatné mená :

- a) neživotné b) životné c) ohybné d) názvy miest

18. V ktorej možnosti nedochádza k spodobovaniu ?

- a) v čižmách b) s chuťou c) s Oklahomou d) na všetko

19. Význam slova zvedavý vystihuje slovné spojenie :

- a) všade musí nos strčiť c) nespustí z očí
b) vidieť mu to na nose d) má oči všade

20. Uved' slová, z ktorých vznikol názov ukážky : _____

21. Ukážka predstavuje :

- a) neviazanú reč b) priamu reč c) viazanú reč d) reč rozprávača

22. Vypíš z ukážky slovo, ktoré sa rýmuje so slovom *Berlín* : _____

23. Označ nepravdivé tvrdenie :

- a) Kocúr v čižmách je skutočná bytosť. c) Kocúr v čižmách je vymyslená bytosť.
b) Kocúr v čižmách je literárna postava. d) Kocúr v čižmách je rozprávková bytosť.

24. Uved' slovný druh slova *nazriet'* : _____

Ukážka č. 4

Slony sú spoločenské zvieratá, ktoré obľubujú vzájomné dotyky. Pevné vzťahy medzi sebou si vytvárajú už na začiatku života pri hre. Slonia reč je taká bohatá a zložitá, že človek doteraz rozumie len veľmi málo z toho, ako sa slony dorozumievajú. Medzi ich dorozumievacie prostriedky patria výrazy tváre, mrmlavé brušné zvuky, prenikavé pachy, jemné pohladenia i trúbenie chobotom. Matka sa mláďaťa neustále dotýka zozadu chvostom, aby mala istotu, či ju nasleduje. Pri odpočinku ho nechá opierať sa o brucho, objíma ho chobotom, aby ho upokojila. Samce sa zdravia potriasaním chobotov. Slony sa medzi sebou zhovárajú hlbokými zvukmi, ktoré počujú jedince vzdialené kilometer.

Keď sledujú slony trasu, chobotom pohybujú tesne nad zemou ako detektorom kovov. Keď chcú zachytiť pach z diaľky, otáčajú chobotom ako periskopom.

25. Ktoré tvrdenie z ukážky č. 4 nevyplýva ?

- a) Človek nerozumie slonej reči. c) Slony sa dorozumievajú chobotmi.
b) Slony sa dorozumievajú zvukmi. d) Slony sa dorozumievajú dotykmi.

26. Označ možnosť so správnym tvrdením :

- a) Slony sa dotýkajú len chobotmi. c) Slonica kráča vždy za mláďaťom.
b) Slony nemajú dobrý sluch. d) Slony žijú v stádach.

27. Ktoré zo synonym najlepší vystihuje význam slova *zložitá* v ukážke č. 4 ?

- a) prenikavá b) bohatá c) komplikovaná d) ťažká

28. Ktoré z antonym je najvýstižnejším slovom s opačným významom k slovu *pevné* v ukážke č.4 ? a) tenké b) slabé c) malé d) ľahké

29. Z ukážky vypíš po jednom príklade podstatných mien stredného rodu pre každý vzor a uved' ich vzor. Ktorý zo vzorov podstatných mien stredného rodu nie je v ukážke zastúpený?

30. Z nasledujúcich slov utvor genitív množného čísla :

- a) mláďa - _____ c) človek - _____
b) tvár - _____ d) diaľka - _____

Z utvorených slov zakrúžkuj to, v ktorom dochádza k porušeniu pravidla o rytmickej krátení.

31. V ktorej možnosti sú len jednovýznamové slová ?

- a) kilometer, slon b) hra, život c) pach, chvost d) prostriedok, brucho

32. Slovo *zvieratá* obsahuje :

- a) 2 obojaké spoluhlásky c) 1 dvojhlásku a 1 dlhú samohlásku
b) 3 krátke samohlásky d) 2 tvrdé spoluhlásky

Ukážka č. 2

Aprílové správy :

Na nič sa tak vodníci netešia ako na aprílové dažde. Nachytajú si vody do všetkých možných nádrží. Keď sa im zachce, robia potopy alebo gejzíry. Pomocou bleskového lasa priťahujú zatúlané oblaky, aby ich vyžmýkali do poslednej kvapky. Robia to pomocou oblakostroja. Do Afriky posielajú plne naložené cisternové vlaky. Na Sahare musia žiť vodníci pod zemou v suchých korytách riek. Niektorí samotári obsadili artézske studne. Nachytajú síce karavány dušičiek, ale majú problémy s udrжанím predpísanej vlhkosti svojich mokrých frakov. Bez pomoci našich vodníkov by bol s nimi koniec.

6. Ukážka č. 2 predstavuje :

- a) správu z novin b) odborný text c) rozprávku d) **nonsens**

7. Cieľom ukážky č. 2 je : a) **pobaviť** b) informovať c) poučiť d) vysvetliť problém

8. Vypíš z radu slov to, ktoré vzniklo odlišným slovotvorným postupom ako ostatné. vodníci, oblakostroj, samotári, dušičky, vlhkosť - ___ **oblakostroj** ___

9. Uved' pád a vzor nasledujúcich podstatných mien :

- c) na dažde - **L, stroj** c) vlakmi - **I, dub**

- d) bez vodníkov - **G, chlap**

10. Z poslednej vety ukážky č. 2 vypíš všetky neohybné slovné druhy :

___ **bez, by, s** ___

11. Slovo *frak* v ukážke znamená : a) oblak b) **oblek** c) klobúk d) topánka

12. Kľúčové slovo ukážky je : a) potopa b) nádrž c) **voda** d) kvapka

13. Vypíš z ukážky č. 2 akostné prídavné meno a urč jeho vzor : ___ **suchý, mokrý** –
vzor pekný ___

14. Vypíš z ukážky č. 2 zdobneninu : ___ **dušičiek** ___

15. Ktoré z nasledujúcich slov má 2 slabiky ?

- a) nádrž b) artézske c) gejzíry d) **vlhkosť**

Ukážka č. 3

Svetobežník

Kocúr v čižmách nie je svätý,
lebo mu čas hriechne letí,
na všetko je zvedavý –
na soby i na ťavy,
ležanie ho nebaví.
Veď je ešte toľko kútov,
do ktorých chce nazrieť s chuťou.
Prejde Paríž, Londýn, Berlín,
rozlúči sa s Oklahomou
a už letí zase domov,
pretože je synom verným.

16. Ukážka č. 3 je :

- a) rozprávka b) legenda c) **báseň** d) hádanka

17. Podčiarknuté slová v ukážke č. 3 majú veľké začiatkové písmená, pretože sú to podstatné mená :

- a) neživotné b) životné c) ohybné d) **názvy miest**

18. V ktorej možnosti nedochádza k spodobovaniu ?

- a) v čižmách b) **s chuťou** c) s Oklahomou d) na všetko

19. Význam slova zvedavý vystihuje slovné spojenie :

- a) **všade musí nos strčiť** c) nespustí z očí
b) vidieť mu to na nose d) má oči všade

20. Uved' slová, z ktorých vznikol názov ukážky : svet – bežať (beh)_____

21. Ukážka predstavuje :

- a) neviazanú reč b) priamu reč c) **viazanú reč** d) reč rozprávača

22. Vypíš z ukážky slovo, ktoré sa rýmuje so slovom *Berlín* : verným_____

23. Označ nepravdivé tvrdenie :

- a) **Kocúr v čižmách je skutočná bytosť.** c) Kocúr v čižmách je vymyslená bytosť.
b) Kocúr v čižmách je literárna postava. d) Kocúr v čižmách je rozprávková bytosť.

24. Uved' slovný druh slova *nazriet'* : _____sloveso

Ukážka č. 4

Slony sú spoločenské zvieratá, ktoré obľubujú vzájomné dotyky. Pevné vzťahy medzi sebou si vytvárajú už na začiatku života pri hre. Slonia reč je taká bohatá a zložitá, že človek doteraz rozumie len veľmi málo z toho, ako sa slony dorozumievajú. Medzi ich dorozumievacie prostriedky patria výrazy tváre, mrmlavé brušné zvuky, prenikavé pachy, jemné pohladenia i trúbenie chobotom. Matka sa mláďaťa neustále dotýka zozadu chvostom, aby mala istotu, či ju nasleduje. Pri odpočinku ho nechá opierať sa o brucho, objíma ho chobotom, aby ho upokojila. Samce sa zdravia potriasaním chobotov. Slony sa medzi sebou zhovárajú hlbokými zvukmi, ktoré počujú jedince vzdialené kilometer.

Keď sledujú slony trasu, chobotom pohybujú tesne nad zemou ako detektorom kovov. Keď chcú zachytiť pach z diaľky, otáčajú chobotom ako periskopom.

25. Ktoré tvrdenie z ukážky č. 4 nevyplýva ?

- c) **Človek nerozumie slonej reči.** c) Slony sa dorozumievajú chobotmi.
d) Slony sa dorozumievajú zvukmi. d) Slony sa dorozumievajú dotykmi.

26. Označ možnosť so správnym tvrdením :

- c) Slony sa dotýkajú len chobotmi. c) Slonica kráča vždy za mláďaťom.
d) Slony nemajú dobrý sluch. d) **Slony žijú v stádach.**

27. Ktoré zo synonym najlepší vystihuje význam slova *zložitá* v ukážke č. 4 ?

- a) prenikavá b) bohatá c) **komplikovaná** d) ťažká

28. Ktoré z antonym je najvýstižnejším slovom s opačným významom k slovu *pevné* v ukážke č.4 ? a) tenké b) **slabé** c) malé d) ľahké

29. Z ukážky vypíš po jednom príklade podstatných mien stredného rodu pre každý vzor a uved' ich vzor. Ktorý zo vzorov podstatných mien stredného rodu nie je v ukážke zastúpený?

zvieratá, mláďaťa – dievča, pohladenia, trúbenie – vysvedčenie, brucho – mesto

- chýba vzor srdce

30. Z nasledujúcich slov utvor genitív množného čísla :

- a) mláďa - mláďat c) človek - ľudí
b) tvár - tváří d) diaľka - diaľok

Z utvorených slov zakrúžkuj to, v ktorom dochádza k porušeniu pravidla o rytmickej krátení.

31. V ktorej možnosti sú len jednovýznamové slová ?

- a) **kilometer, slon** b) hra, život c) pach, chvost d) prostriedok, brucho

32. Slovo *zvieratá* obsahuje :

- c) 2 obojaké spoluhlásky c) **1 dvojhlásku a 1 dlhú samohlásku**
d) 3 krátke samohlásky d) 2 tvrdé spoluhlásky